

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA

PANEVĖŽIO VYSKUPIJA

VILNIUS • 1998

„PANEVĖŽIO VYSKUPIJOS“ ISTORIJA

Kiekvienas leidinys turi savo istoriją, tačiau tikriausiai jokia kita lietuviška knyga neapkeliavo pusės pasaulio, belaukdama savo pasirodymo dienos. Panevėžio vyskupijos bažnyčių istorijos tyrimo sumanytojas buvo Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltarokas, kuris dar 1936 m. išleido knygėlę „Panevėžio bažnyčios“. Matyt, berenkant medžiagą šiam leidiniui, jam kilo idėja surinkti visos diecezijos parapijų ir bažnyčių istorijos duomenis. Vysk. K. Paltarokas paliko didžiulį rašytinį palikimą, bažnyčių istorija jis domėjosi profesionaliai, - savo darbuose rėmėsi lenkų, vokiečių istorikų tyrinėjimais ir archyviniais šaltiniais. Tačiau, suprantama, vien savo jėgomis aprėpti tokį milžinišką darbą (daugiau kaip šimto parapijų su keliomis jose gyvavusiomis bažnyčiomis istorijos studijas), vyskupas nepajėgė, todėl 1940 m. vasario 26 d. išsiuntinėjo klebonams laiškus, kuriais paragino juos aprašyti savų parapijų Dievo namų istoriją. Tokio darbo būtinybę lėmė ne tik mokslinis smalsumas, bet ir grynai praktinis poreikis patikslinti kasmet leidžiamų bažnytinių žinytinių duomenis. Minėtame laiške vyskupas konkrečiai nurodė kunigams planą, pagal kurį turėjo būti dirbama:

1. Kada, kas įsteigė pirmąją bažnyčią, gal tik koplyčią?
2. Medinę, plytinę ar akmeninę?
3. Kaip atrodė jos išorė, bokštai?
4. Vidus - altoriai, paveikslai?
5. Kaip, kada ir kas ją aprūpino?
6. Kas, kada šventino, konsekravo, remontavo?
7. Koks buvo jos likimas?
8. Taip pat aprašyti paskesnes bažnyčias, kiek jų yra buvę¹.

Kunigams tai buvo nelengva užduotis. Ne visose bažnyčiose jie galėjo rasti reikalingus archyvus, nors vyskupas, tai numatydamas, siūlė užrašyti senus padavimus, žmonių pasakojimus. Daugelis jaunosios kartos kunigų nemokėjo lenkų kalbos, kuriu buvo parašyti senieji bažnyčių inventoriai ir parapijų vizitacijų aktai. Ne visi kunigai suprato vyskupo jiems uždedamos pareigos prasmę ir palankiai ją priėmė. Antai Tauragnų vikaras atsisakė rinkti bažnytinių folklorą, pasak jo - „suplėkusias pasakėles“, pasiteisindamas laiko stoka².

¹ Vyskupo K. Paltaroko 1940 m. vasario 26 d. raštas Šeduvos klebonui // Lietuvos valstybės istorijos archyvas (toliau - LVIA), f. 1650, ap. 1, b. 338, l. 30.

² Tauragnų vikaro 1941 m. lapkričio 28 d. laiškas // Ten pat, l. 8.

Vysk. K. Paltaroko idėja parašyti savo diecezijos istoriją susidomėjo ir kiti Lietuvos vyskupai. 1943 m. balandžio 28-29 d. vykusiame Lietuvos bažnytinės provincijos vyskupų pasitarime, kuriame dalyvavo arkivyskupas metropolitas Juozapas Skvireckas, vyskupai Mečislovas Reinys, Justinas Staugaitis, Kazimieras Paltarokas, Teofilis Matulionis, Vincentas Borisevičius, Vincentas Brizgys ir Vincentas Podolskis, buvo priimtas nutarimas išleisti „Relingingosios Lietuvos enciklopediją“. Be vyriausiosios redakcinės komisijos, veiksiančios Kaune, buvo numatyta sudaryti diecezines komisijas, kurios rinko regioninę medžiagą³.

1944 m. pavasarį sudarytas enciklopedijos „Relingoji Lietuva“ plano projektas. Jis buvo labai platus, aprėpė šias temas:

„Pagoniškoji Lietuva.

Suglausta Katalikų Bažnyčios istorija Lietuvoje iki 1944 m.

Visos bažnyčios Lietuvoje: didesnės plačiau, mažesnės trumpiau. Aprašymai iliustruoti gerai parinktomis fotografijomis, braižiniais, planais, reikale neapleidžiant nei detalių.

Visos bažnytelės ir koplyčios Lietuvoje: nors keletas eilučių teksto ir pagal reikalą 1-3 fotonuotraukos bendrai arba įdomesnė detalė.

30-100 ar daugiau originaliausių lietuviškų kryžių.

Visi senesnieji ir įdomesnieji naujesnieji religiniai paminklai. Žymesnieji nusipelnusių religinei kultūrai žmonių antkapių paminklai bažnyčiose, prie bažnyčių ir kapinėse.

Dievo žodžio skelbimas bažnyčioje: sakramentų administravimas, bažnytinės išklmės, ypač jų tautinės savybės.

Religijos mokymas bažnyčioje, mokykloje, namie.

Katalikų papročiai Lietuvoje: adventas, Kūčios, Kalėdos, užgavėnės, gavėnia, Didžioji savaitė, Velykų metas, Šeštinės, Sekminės, gegužės mėnesio pamaldos, šv. Jonas, Dievo Kūno šventė, Visų Šventųjų ir Vėlinių ypalybės, spalio mėnesio pamaldos, privatus šeimininis pamaldumas.

Krikštynos, sutuoktuvės, pirmoji šv. Komunija, laidotuvės, primicijos, sekundacijos, Kryžiaus ir šv. Morkaus dienos, ligonių lankymas, kalėdojimas. Laukų, kryžių, namų šventinimas Lietuvoje.

Marijos kultas Lietuvoje, didžiosios Marijos šventovės, maldingos kelionės, atlaidai, pasninkai.

Kunigų rengimas Lietuvoje: kunigų seminarijos. Religiniai ordina, vienuolijos, kongregacijos, tretininkai.

Lietuvos vyskupijos, vyskupai. Presbiteriologija (bent klebonų), kiek pavyks atstatyti.

Visi dabar Lietuvoje dirbantys kunigai (trumpa biografija ir 3x4 cm fotonuotrauka).

Visi religinei kultūrai praeityje ypatingai nusipelnę kunigai, vienuoliai ir pasauliečiai.

Lietuvių religinė literatūra. Šv. Rašto vertimas į lietuvių kalbą.

Protestantizmas Lietuvoje. Kova su pravoslavija. Kova su bedievybe.

Labdara.

Eucharistiniai kongresai. Lietuvos Bažnyčios sinodai.

Draugijų gyvenimas Lietuvoje.

Bažnytinis ir religinis menas.

³ 1943 m. balandžio 28-29 d. Lietuvos bažnytinės provincijos vyskupų pasitarimo protokolas // Ten pat, l. 1-3.

Katalikiška spauda.

Bažnytinė muzika ir religinė

Tokio plataus projekto sudaryti nenuėjautė netrukus ją užklupsiu sukviesti leidinio redakcinės komisijos.

Vis dėlto Panevėžio vyskupijos okupacijos ir pirmaisiais pokariu pedijai, o parapijų istorijai. Dabartinė vyskupijos diecezinė komisija. Tauskas (vicepirmininkas), kuriam butas ir Jonas Petrėnas (su tebe komisija išsiaiškino, kuriems kunigai parapijų kunigų, prašiusių

Daugumos parapijų istorija tapo Vilniaus kapitulos vikaru suredugavo. Suprantama, parapijų turimą medžiagą, tad prie jos turėtų sutrumpino, kitus papildė, kai kurie relius, nes, pavyzdžiui, nenurodė iš aukščiau minėtos vysk. K. Pa

Sovietiniais metais apie tokio turinio rankraštis, matyt, buvo saugomas iš Lietuvių katalikų mokslo akademinės „Leidėjų žodžio“, parašyto 1993 m. vysk. dr. Juozapas Labukas-Matuševičius sesijas, atvežė knygos rankraštį į sauskas tekstą aptvarkė: perrašė, Romos rankraštis (ar jo kopija) pabrėžė Broniui Kvikliui, berengiant šešiasdešimties (Chicago, 1984). B. Kviklys tiesiogiai didamas vėlesnio laikotarpio duomenis rankraščio autorius. Deja, akylesnis daug klaidų, netikslumų, kurių da

Ilgas rankraščio kelias baigias Centro valdybos pirmininko kunigų Bažnyčios, regiono istorijos studijai nėra tiesioginis Panevėžio vysk. savo išgales, nerašė akademinės dokumentus ir juos nurodė (pavyzdži

⁴ Bendriausiais bruožais „Relingoji Lietuva“

⁵ 1944 m. sausio 22 d. vyskupijos

Katalikiška spauda.

Bažnytinė muzika ir religinės giesmės Lietuvoje.”⁴

Tokio plataus projekto sudarymas 1944 m. pavasarį rodo, kad Lietuvos Bažnyčia dar nenujautė netrukus ją užklupsiančių nelaimių. Arkivyskupijos kurija Kaune keletą kartų bandė sukviesti leidinio redakcinės komisijos posėdžius, tačiau sutrukdė artėjantis frontas, okupacija.

Vis dėlto Panevėžio vyskupijoje, matyt, vysk. K. Paltaroko atkaklumo dėka darbas vokiečių okupacijos ir pirmaisiais pokario metais buvo tęsiamas. Tiesa, rinkta informacija ne enciklopedijai, o parapijų istorijai. Darbo koordinavimui 1943 m. gale buvo sudaryta Panevėžio vyskupijos diecezinė komisija. Į ją įėjo kan. Jonas Jucys (pirmininkas), kun. dr. Jonas Gutauskas (vicepirmininkas), kun. Jonas Gasiūnas (sekretorius) ir nariai - kunigai Titas Narbutas ir Jonas Petrėnas (su teise kooptuoti daugiau narių). Norėdama paspartinti darbą, komisija išsiaiškino, kuriems kunigams reikalinga pagalba, ir 1944 m. sausio pabaigoje 14-kai parapijų kunigų, prašiusių pagalbos, paskyrė pagalbininkus⁵.

Daugumos parapijų istorija parašyta 1946-1947 m. Matyt, iki 1949 m. vasaros, kuomet tapo Vilniaus kapitulos vikaru ir išvyko gyventi į sostinę, vysk. K. Paltarokas rankraštį suredugavo. Suprantama, parapijų kunigai, nebūdami istorikais, sunkiai įstengė aprėpti turimą medžiagą, tad prie jos teko padirbėti ir pačiam vyskupui. Jis kai kuriuos skyrelius sutrumpino, kitus papildė, kai kuriuos parašė pats: tokiais reikia laikyti nepasirašytus skyrelius, nes, pavyzdžiui, nenurodyto autoriaus tekstas apie Panevėžio bažnyčias skelbiamas iš aukščiau minėtos vysk. K. Paltaroko knygelės „Panevėžio bažnyčios“.

Sovietiniais metais apie tokio turinio knygos išleidimą Bažnyčios vadovai negalėjo net svajoti. Rankraštis, matyt, buvo saugomas vyskupijos kurijos archyve. Apie tolimesnį jo likimą sužinome iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos Centro valdybos pirmininko kun. Antano Liuimos SJ „Leidėjų žodžio“, parašyto 1993 m. pavasarį numatomai išleisti knygai. Jame nurodoma, kad vysk. dr. Juozapas Labukas-Matulaitis, atvykdamas į paskutines Antrojo Vatikano Susirinkimo sesijas, atvežė knygos rankraštį į Romą. Ten jis dar apie 20 metų dūlėjo, kol kun. Rapolas Krašauskas tekstą aptvarkė: perrašė, kai ką patikslino, pataisė kalbą ir kai kurias smulkmenas. Iš Romos rankraštis (ar jo kopija) pasiekė Čikagą ir 9-to dešimtmečio viduryje labai pasitarnavo Broniui Kvikliui, berengiant šešiatomio „Lietuvos bažnyčios“ IV tomą „Panevėžio vyskupija“ (Chicago, 1984). B. Kviklys tiesiogiai rėmėsi rankraščiu, tiesa, labai jį sutrumpindamas ir papildydamas vėlesnio laikotarpio duomenimis pagal savo darbo planą. Šio tomo gale jis nurodė visus rankraščio autorius. Deja, akylesnis skaitytojas B. Kviklio redaguotame darbe, be abejo, pastebėjo daug klaidų, netikslumų, kurių dauguma ten atsidūrė iš „Panevėžio vyskupijos“ rankraščio.

Ilgas rankraščio kelias baigiasi vis dėlto Lietuvoje. Lietuvių katalikų mokslo akademijos Centro valdybos pirmininko kun. A. Liuimos SJ pastangomis jis išleidžiamas kaip Lietuvos Bažnyčios, regiono istorijos studijoms reikšmingas istoriografijos paminklas. Suprantama, tai nėra tiesioginis Panevėžio vyskupijos bažnyčių istorijos šaltinis - kunigai dirbo pagal savo išgales, nerašė akademinės studijos. Vieni stengėsi nuodugniai panaudoti turimus dokumentus ir juos nurodė (pavyzdžiui, Pumpėnų klebonas), kiti daugiau kliošė savo žiniomis

⁴ Bendriausiais bruožais „Religingosios Lietuvos“ turinio projektas // Ten pat, l. 22.

⁵ 1944 m. sausio 22 d. vyskupijos kurijos raštas // Ten pat, l. 35.

ar žmonių pasakojimais. Į kai kuriuos vertinimus, pavyzdžiui, XIX a. pab. - XX a. pr. statytų bažnyčių bei jų interjero stiliaus apibūdinimą gotikos, baroko terminais, reikia žiūrėti kritiškai; kalbininkai, tikriausiai, nepritars ir kunigų pateiktiems tarmių apibūdinimams. Nors darbas ne be trūkumų, jis, neabejojame, bus įdomus šiandieniniam skaitytojui, besidominčiam savos parapijos, bažnyčios praeitimi (juk Čikagoje išleisti B. Kvicklio „Lietuvos bažnyčių“ tomai pasiekė tik didžiųjų miestų bibliotekas).

Parengimo principai*

Knyga parengta spaudai pagal Panevėžio vyskupijos kurijos archyve iki šiol saugomą mašinrašį. Jis laikytinas originalu, nes jokių rankraščių neišliko. Parengimo principai sukėlė daug karštų diskusijų, nes tekstas parašytas pagal 4-tojo dešimtmečio gramatikos taisykles, vartojant tų dienų žodyną, tarmybes bei barbarizmus. Be to, tikriausiai perrašinėjant, jame atsirado klaidų, apsirikimų. Rengdami knygą spaudai, siekėme ištaisyti kuo daugiau pastebėtų faktinių klaidų, tačiau reikia pripažinti, kad tokios didžiulės apimties darbe šis uždavinys labai sunkus ir bemaž neįgyvendinamas.

Pirmiausia archyvų stoka neleido patikslinti visų duomenų, o informatyvių leidinių išleista tik vienas kitas. Antra, kad ne tik mokslinėse studijose, enciklopedijose, bet ir bažnyčių inventoriuose bei vizitacijų dokumentuose galima užtikti skirtingas tų pačių įvykių datas (pavyzdžiui, bažnyčios vienur datuojamos pagal statybos pradžią, kitur - pabaigą arba pašventinimą, dar kitur - pagal kunigo paskyrimo ar fundavimo laiką). Todėl pirmiausiai stengėmės taisyti akivaizdžias klaidas, neliesdami nežymių datavimo skirtumų.

Ypač daug netikslumų pastebėjome kunigų, fundatorių ir kitų asmenų pavardžių rašyboje. Jų identifikavimą laikėme vienu svarbiausių savo darbo tikslų: asmenvardžių rodyklėje nurodėme ne tik žmonių pavardes, vardus, bet ir gyvenimo metus (žinoma, kuriuos pavyko nustatyti). Ši rodyklė turėtų žymiai praturtinti enciklopedinę informaciją apie Lietuvos dvasininkiją, kuri iki šiol jokiuose leidiniuose neskelbta ir net nuodugniau nerinkta.

Rengdami tekstą spaudai, laikėmės nuomonės, kad jis turi būti pateiktas kuo autentiškesnis, taigi - netrumpinant, išsaugant to meto žodyną. Mūsų pastabos, patikslinimai, vertimai iš lotynų, lenkų ir kitų kalbų pateikti lapo apačioje; aiškumo dėlei pridėdame tekste dažnai vartojamų specialiųjų bažnytinių bei architektūrinių terminų ir matų žodynelį.

LKMA vardu kun. A. Liuima nuoširdžiai dėkoja Akademijos geradariams, parūpinusiems lėšų knygos leidybai: prel. dr. Juozui Prunskiui (jo vardo fondui), kunigams P. Ažubaliui, A. Čerskui, J. Gasiūnui, L. Gižinskui, J. Gutauskui, L. Januškai, F. Kireiliui, M. Kirkilui, J. Krivickui, L. Musteikiui, P. Ražaišinskui, A. Stašiui, J. Staškevičiui.

Rengėjai, savo ruožtu, dėkoja jiems talkinusiems asmenims: prel. J. Juodeliui už pagalbą ieškant originalo ir identifikuojant vyskupijos kunigus, kunigui Lionginui Virbalui SJ, vyskupui Jonui Borutai SJ ir Liudui Jovaišai už vertimus iš lotynų, o Romualdai Firkovičiui - iš lenkų kalbų, Kaziiui Misiui - už vertingas konsultacijas.

Vytautas Jogėla, Regina Laukaitytė

* Tekstą apie Anykščių, Biržų, Kupiškio, Panevėžio ir Pasvalio (iki Pušaloto parap.) dekanatus parengė R. Laukaitytė, o kitus - Pasvalio (Pušaloto ir Spirakių parap.), Raguvos, Rokiškio, Šeduvos, Utenos, Zarasų - V. Jogėla.

Panevėžio miestas neturi r
rašyti ir išleisti Panevėžio mo
pagal kompetenciją. Man tek
mui neįvykus, 1936 m. išleida
Jos įžangoje parašiau: „Nor
G.G. parapijų Kunigams atsta
medžiaga būsima vyskupijos r
1940.02.26 raštu paprašiau C
nutarė turėti veikalą „Relig
darytos komisijos medžiagai ri
kais. Teko man grįžti prie pirm
Kartkartėmis raginami dvasi
Vieni jų buvo gerai parašyti, tik
trumpoki, reikėjo bent kiek pra
Bet visur palikau rašiusiojo pava
ją išryškinau. Pagaliau kai ką pa
Kiek galėdamas stengiausi ne
pijų aprašyme plačiau tų pačių
monografiją, pasirodytų Panevėž
Dėl laiko sąlygų bei literatūros
Kone visi bendradarbiai skunc
Bet reikėjo veikia daryti, kas galin
brangus istorinis turtas visai ned
daktoriaus pastangų, visados esti
užtvirti bus lengviau. Feci, quod p
Naudotasi šiais šaltiniais: 1) Bažn
3) Kun. Vinco Prialgausko „Żywoty E
4) Eustacho Tiškevičiaus „Birže...“ F

* Žr.: V. K. P. <Paltarokas K.> Panevėžio
** Padariau, ką galėjau, tepadaro g

sieninis laikraštis, kas savaitė keičiamas, leidžiamas nuo 1945 m. Karaliaus Kristaus šventės kun. Liudviko Povilonio, MIC.

1936 m. a.a. dr. Jonas Senkus, MIC išdekoravo bažnyčios vidų ir pastatė keturias krosnis. Daugiausia prie jos papuošimo prisidėjo kun. St.Mažeika, MIC. Jis atitaisė 1944 m. karo sužalojimus, suremontavo visus altorius, nukabinėjo piliorius ir piliastrus įvairiausiais paveikslais, kaip meno galerijoje. Ant sienų kabo stacijos, kurias paaukojo V. Smilgevičiūtė.

Tą bažnyčią pirmas Panevėžio vyskupas K.Paltarokas 1927 m. pavedė marijonams, pakonsekravęs ją Švč.Trejbės vardu ir dotavęs trimis ha žemės Agranomijos g.

Marijonų noviciato koplyčia

Lietuvos švietime, ypač viduriniame ir aukštajame moksle, didelį vaidmenį suvaidino vienuoliai jėzuitai ir pijorai... 1569 m. Vilniaus vyskupas Protasevičius pakvietė jėzuitus kovoti su protestantizmu. Pirmiausia jie atidarė vidurines mokyklas, vadinamas kolegijas; vėliau įsteigė Vilniuje Akademiją, kur buvo einamas aukštasis mokslas. Be to, jėzuitai užsiėmė pastoracija, spausdino knygas lietuvių kalba.

XVIII šimt. Lietuvoje įsikūrė pijorai, kurie atsidėjo vien mokymui ir auklėjimui. Jie pirmiausia steigė pradžios mokyklas, tik paskui kolegijas. Jėzuitai mokė didžiūnų vaikus, o pijorai daugiausia rūpinosi liaudimi. O kai pijorai ilgainiui pasuko diduomenės auklėjimo kryptimi, tai pijoras Papčinskis, pasibaigus laikiniams apžadams, pasitraukė ir, būdamas didelis Marijos garbintojas, įsteigė marijonų ordiną, kuris veikė Romoje, Ispanijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje.

Didžiausias marijonų vienuolynas buvo Marijampolėje, kur gyveno paskutinis jų generolas V.Senkus. Dėl 1863 m. įvykių nuo 1908 m. liko pats vienas, be armijos*. Bet Petrapilio dvasinės akademijos prof. Jurgis Matulevičius (Kun. dr. Totoraitis, MIC. Sūduvos - Suvalkijos istorija, Kaunas, 1938, p. 455, Arkivyskupas Jurgis Matulevičius, Marijampolė, 1933, p.39) slapčia 1911 m. įkūrė atnaujintos kongregacijos noviciatą Šveicarijos Fribūre ir marijonai paplito Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Suvienytose Amerikos Valstybėse... 1927 m. jie apsigyveno Panevėžyje prie Švč. Trejbės bažnyčios, o generolas A.Cikota 1939 m. pastatydino noviciato mūrus, pastatė vienišą koplyčią vyskupo K. Paltaroko duotame 3 ha sklype Agranomijos g.

Koplyčią 1939.08.15 pašventino vyskupas Nekalto Švč.Marijos Prasiidėjimo titulu. Turi tris altorius. Didžiajame stovi gražus kryžius, po juo pastatytas

* Po sukilimo į vienuolyną neleista priimti naujų narių. Senieji išmirė, kol 1908 m. liko vienas kun. V. Senkus.

Švč. Mergelės Marijos paveikslas. Šoniniai - vienas šv. Juozapo, kitas šv. Aloyzo paveikslais papuošti. Originalūs stacijų kryžiaus formos paveikslai. Kopyčia pristatyta suolų žmonių patogumui, šildoma. Dabar noviciato rūmai nacionalizuoti; palikta keletas kambarių klebonijai, kurion įeinama per viškas. Paimta ir jų daržininkystė miesto žinion; jinai išlaikydavo kun. rektorių su broliukais ir noviciatą, kuris dėl karo triukšmo iškeltas iš Panevėžio vėl Marijampolėn.

MIEŽIŠKIAI

Pirmąją Miežiškių bažnyčią pastatė Miežiškių dvaro savininkas Pšeciševskis 1782 m. Ji buvo iš medžio, ant Nevėžio upės kranto, prie didelio vieškelio, einančio iš Panevėžio į Ukmergę. Tada čia buvo Panevėžio parapija. Matyt, fundatorius, atsižvelgdamas į tikiybinius žmonių reikalus, numatė, kad čia bažnyčia labai reikalinga, nes nuo Miežiškių iki Panevėžio yra 13 km, o iki Subačiaus ir Raguvos po 16 km. Toji bažnyčia skirta Švč. Mergelės Marijos garbei. Įsidėmėtina, kad altoriuose buvo net keturi Švč. Mergelės paveikslai: Didžiamame - Aušros Vartų, viename, šoniniame, - Apreiškimo, antrame - Aplankymo ir Čenstochovos. Tai liudija fundatoriaus ypatingą pamaldumą Švč. Marijai.

Bažnyčia turėjo 10 1/2 sieksnio ilgio ir 5 1/2 pločio. Ant abiejų jos galų buvo bokšteliai. 1872 m. vietiniai parapijiečiai apmūrijo šventorių 80 sieksnių akmenine siena. Šventoriaus kertėje stovėjo medinė kopyčia. 1883 m. parapijiečių lėšomis bažnyčia perstatyta. Jai duota kryžiaus forma. Didysis altorius padarytas visai naujas, gausiai paauskuotas. Pirmajame jo aukšte buvo paveikslas Aušros Vartų, antrame - šv. Jurgio. Antrojo altoriaus pirmame aukšte - paveikslas šv. Baltramiejaus, antrame - Švč. Trejybės; trečiojo pirmame aukšte Aplankymas šv. Elzbietos, antrame - šv. Kazimiero.

Dėl ankštumo, o gal ir netvirtumo, kun. A. Beržanskis ėmė rūpintis naujos, mūro bažnyčios statymu ir rinko, pritariant parapijiečiams, tam tikslui aukas. Kun. Pranaševičius 1908 m. Kitatikių reikalų departamentą prašo leidimo mūryti naują bažnyčią ir po tam tikrų vilkinimų ir formalumų gauna patenkiamą atsakymą. 1909 m. Miežiškio bažnyčia - filija gauna parapijos teises; jai priskirta 2 359 asmenys. 1911 m. klebonaujant kun. Pranaševičiui, pastatyti bažnyčios pamatai, pašventinti kun. Juozo Stakausko.

Didysis karas sutrukdė gana spartų darbą. Užeinant vokiečių kariuomenei, kun. Pranaševičius pasišalino į Rusiją. Daug statybinės medžiagos buvo paimta karo reikalams. Darbą užbaigė kun. A. Paurys 1920 m. parapijiečių lėšomis. Pašventinus kun. Grabiui bažnyčią, pradėtos pamaldos. 1921 m. Žemaičių vyskupas Karevičius bažnyčią pakonsekravo. Dvylikos registru pneumatiniiais vargonais aprūpinta 1940 m., o išdekoruota 1942 m. parapijiečių lėšomis, kunigaujant Kun. P. Venckui.